

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΙΣ Μ. Μ. Ε

Διανύουμε μια περίοδο κατά την οποία συντελούνται βαθείες μεταβολές στο οικονομικό γίγνεσθαι σε παγκόσμιο αλλά και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο κλασικός καταμερισμός εργασίας, στον οποίο οι υπανάπτυκτες χώρες συμμετείχαν σε παγκόσμια κλίμακα σαν προμηθευτές προϊόντων του πρωτογενούς Τομέα, αλλάζει προοδευτικά από έναν νέο διεθνή καταμερισμό εργασίας, που μετατρέπει τις υπανάπτυκτες χώρες σε τόπους βιομηχανικής δραστηριότητας συμβατικής τεχνολογίας, (μονάδες έντασης εργασίας κυρίως.)

Ιστορικά: Η εκβιομηχάνιση αυτή πραγματοποιείται σε ποσοστό 80% σε τρεις περιοχές του κόσμου:

1. Στην νότια Ευρώπη (Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία και Γιουγκοσλαβία)
 2. Λατινική Αμερική (Αργεντινή, Βραζιλία, Μεξικό)
 3. Ανατολική Ασία (Ν. Κορέα, Σιγκαπούρη, Ταιβάν, Μαλαισία, Φιλιππίνες)
- και αφορά κυρίως παραδοσιακά βιομηχανικά προϊόντα (είδη κλωστουφαντουργίας, ρουχισμού, υκόδυσης και τροφίμων) και σύγχρονα προϊόντα (ηλεκτρικός εξοπλισμός, ελαφρά βιομηχανικά προϊόντα).

Βασικό ρόλο στην καθιέρωση, του διεθνούς καταμερισμού εργασίας έπαιξαν και παίζουν υπερεθνικοί θεσμοί, όπως είναι η Παγκόσμια Τράπεζα. Το Διεθνές Νομισματικό ταμείο, ο ΟΟΣΑ, η ΕΑΤΤ κ.λ.π. με εργαλείο βέβαια τις πολυεθνικές εταιρείες.

Εχει μεγάλη σημασία να δούμε, ότι αυτό το υπερεθνικό θεσμικό πλαίσιο δεν κρίθηκε ικανό για την εξασφάλιση της ευημεοίας και της ασφάλειας των Ευρωπαϊκών Κρατών και δημιουργήθηκε η ΕΟΚ, με διαφορετικούς στόχους βέβαια στο ξεκίνημα της, για να εξελιχθεί σήμερα σε υπερεθνικό θεσμό, που προσπαθεί να ενισχυθεί την θέση των κρατών μελών της στο διεθνή καταμερισμό εργασίας.

Η αποκέντρωση των βιομηχανικών δραστηριοτήτων έγινε κυρίως με την μορφή της υπεργολαβίας με στόχο βέβαια την εκμετάλλευση του άφθονου και πάμφθηνου εργατικού δυναμικού αυτών των χωρών.

Η παραγωγική τους δραστηριότητα εξαντλείται σε τυποποιημένα προϊόντα ή μέρη προϊόντων.

Το αποτέλεσμα είναι γνωστό. Οι χώρες αυτές δεν μπόρεσαν να παρακολουθήσουν τις τεχνολογικές εξελίξεις, δεν αναπτύχθηκε τεχνική εκπαίδευση και τελικά να μη συμβάλλουν στην διακλαδική σύνδεση των Τομέων της Οικονομίας, στοιχείο που θα τροφοδοτούσε μιά αυτοπροωθούμενη ανάπτυξη.

Ετσι, παρά την εντυπωσιακή αύξηση των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων από τις χώρες αυτές προς τις αγορές των αναπτυγμένων κρατών, στην προηγούμενη 30ετία, χειροτέρευσε η θέση του εμπορικού ισοζυγίου τους, και το εξωτερικό τους χρέος έφθασε σε τέτοιο ύψος, που θεωρείται ότι αποτελεί σήμερα ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα της παγκόσμιας οικονομίας.

Αυτή η εξαρτημένη ανάπτυξη θα συναντήσει τεράστιες δυσκολίες στο μέλλον γι αυτό και παρατηρούνται σήμερα συσπειρώσεις κεφαλών ώστε να αντιμετωπίσουν από κοινού το πρόβλημα που δημιουργούν ή εκμηχάνιση της παραγωγής στα βιομηχανικά κέντρα, η δημιουργία με την μέθοδο της αγοράς ομάδων κρατών, σαν αποτέλεσμα του αυξανόμενου ανταγωνισμού, όσο αυτή διαρκέσει.

Εχει μεγάλο ενδιαφέρον η προσπάθεια για δημιουργία οικονομίας της αγοράς στις χώρες του πρώην "υπαρκτού σοσιαλισμού", όπου σήμερα διεθνή κέντρα, Τράπεζες και πολυεθνικές επιχειρήσεις έχουν στρέψει το ενδιαφέρον τους, γιατί υπάρχει εκεί ειδικευμένο και φθηνό εργατικό δυναμικό, γεωγραφικά βρίσκεται σε πολύ καλή θέση και οι αγορές τους είναι μεγάλες και ανεκμετάλευτες.

Σημαντικότερος είναι επίσης ο ρόλος της σύγχρονης τεχνολογίας στον Τομέα της γνώσης, της πληροφόρησης και των τηλεπικοινωνιών. Στις εφαρμογές αυτής της τεχνολογίας οφείλεται η ανάπτυξη ενός ιδιότυπου χρηματιστηριακού κεφαλαίου. Το κεφάλαιο αυτό, απόλυτα ανεξαρτοποιημένο από κράτη ή εθνικά συμφέροντα, δεν επενδύει αλλά κερδοσκοπεί με τις συναλλαγματικές και χρηματιστηριακές αξίες, όσο δε προχωράει η διεθνοποίηση της παραγωγής και αναπτύσσεται η εφαρμογή της νέας τεχνολογίας θα ενταθούν αυτές οι δραστηριότητες.

Ένα στοιχείο σοβαρό σ' αυτή την κίνηση των οικονομικών δραστηριοτήτων παγκοσμίως, είναι το φαινόμενο των τεράστιων συγχωνεύσεων επιχειρήσεων και ή δημιουργία μεγάλων ομίλων που θα παίξουν βέβαια το ρόλο τους στην διαδικασία διαμόρφωσης του νέου καταμερισμού πέρα και έξω από πολιτικές επιρροές.

Αυτό πιστεύω είναι το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται η παγκόσμια οικονομία και με τους μηχανισμούς που προανέφερα θα γίνει ή νέα κατάταξη στο καταμερισμό εργασίας.

Ωποσδήποτε δεν είναι μικρότερης σημασίας η στρατιωτική πολιτική ισχύς των κρατών αλλά εξετάζω εδώ μόνο τις οικονομικές διεργασίες στην διεθνή οικονομία.

Γιὰ την χώρα μας, όπως και τις άλλες της Νότιας Ευρώπης που διακρίνονται σαφώς για την καλύτερη οικονομική και κοινωνική βάση, από τις άλλες δύο ομάδες κρατών, και από το γεγονός ότι είναι ενταγμένες στην ΕΟΚ, μέσα από την οποία θα διαπραγματευθούν τη θέση τους στο παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας, υπάρχουν σίγουρα καλύτερες προϋποθέσεις, αρκεί να γίνουν οι αναγκαίες προσαρμογές στην δομή και την διάρθρωση της οικονομίας μας.

Συνεπώς η χώρα μας οφείλει κατανοώντας την βαρύνουσα σημασία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης να εργαστεί ώστε να επιταχυνθούν οι σχετικές διαδικασίες και να αποκτήσει η κοινότητα, ώστε να γίνει αξιόπιστος συλλογικός διαπραγματευτής για λογαριασμό των μελών.

Θυμίζω εδώ, κάνοντας μιά παρένθεση, τους σημαντικώτερους στόχους της ενιαίας πράξης των Βρυξελλών.

1. Ελεύθερη διακίνηση των εμπορευμάτων.
2. Ελεύθερη κυκλοφορία και εγκατάσταση των πολιτών στις 12 χώρες και δικαίωμα να εργαστούν σ' οποία χώρα θελήσουν.
3. Ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και εναρμόνιση των κανόνων του χρηματοπιστωτικού συστήματος.
4. Εναρμόνιση της φορολογικής νομοθεσίας, με πρώτο στόχο την εξίσωση των συντελεστών του ΦΠΑ.
5. Άνοιγμα των κρατικών προμηθειών. Η αγορά αυτή υπολογίζεται σε 400 δις το χρόνο.
6. Σύγκληση των νομοθεσιών που αφορούν στις ερασιμακές σχέσεις, σε θέματα σχετικά με την υγεία, την ασφάλιση και την προστασία του περιβάλλοντος.

7. Τυποποίηση των βιομηχανικών προϊόντων, Κοινές προδιαγραφές και πρότυπα για όλα τα προϊόντα.

8. Ηδημιουργία ενιαίου νομισματικού χώρου, ίδρυση κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας και καθιέρωση κοινού νομίσματος.

Μέσα από αυτό το νομικό και θεσμικό πλαίσιο και την ικανότητά μας να προχωρήσουμε γρήγορα στις αναγκαίες διαρθρωτικές αλλαγές θα κριθεί η θέση της χώρας μας στον διεθνή καταμερισμό εργασίας,

Κατά την γνώμη μου δεν υπάρχει δίλλημα, μόνοι μας ή με την ΕΟΚ, αίζουρα με την ΕΟΚ, αυτή πρέπει να είναι η γενική μας κατεύθυνση.

Μιά δεύτερη κατεύθυνση όπου μπορεί και πρέπει να εκδηλωθεί το επιχειρηματικό ενδιαφέρον είναι ο ευρύτερος γεωγραφικός χώρος της περιοχής μας.

Τρίτο η εσωτερική μας αγορά, όπου ο περιορισμένος ορίζοντας, τον Ελληνα επιχειρηματία, η έλλειψη επιχειρηματικότητας και κυρίως η έλλειψη Εθνικής Αναπτυξιακής στρατηγικής δημιουργεί συγχίσεις και χάνονται και σωστά μέτρα, χρόνος και χρήμα.

Για την Κοινότητα έχω ήδη εκφράσει τις απόψεις μου. Συμπληρωματικά μόνο λέω, ότι το απόλυτο ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον που διαμορφώνεται δεν επιτρέπει την πολυτέλεια της μοναχικής πορείας μας την επίκληση διαρκώς κάποιων αρχών, χρειάζεται να αναπτύξουμε πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση της συνεργασίας, πολιτικής και οικονομικής στο επίπεδο της Κοινότητας και να βρούμε κοινή πορεία.

Εχουμε ήδη ένα παράδειγμα αυτής της πρακτικής που αποδυνάμωσε διεθνώς την Κοινότητα. Τα γεγονότα του Κόλπου.

Στο δεύτερο σκέλος που αφορά την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων και της Ν.Α. Μεσογείου, η χώρα μας μπορεί και πρέπει να πάρει πρωτοβουλίες. Εχει πιστεύω να προσφέρει πολλά στην προσπάθεια που κάνουν οι πρώην σοσιαλιστικές χώρες να δημιουργήσουν οικονομία αγοράς. Είναι ανάγκη να δημιουργηθεί ένας φορέας από επιχειρηματίες, πολιτεία και επιστήμονες που θα μελετήσει και θα προτείνει στις κυβερνήσεις αυτών των χωρών συγκεκριμένες προτάσεις και θα αναλάβει την υλοποίησή τους. Ας μην ξεχνάμε ότι και η Κοινότητα έχει ήδη έτοιμο πρόγραμμα για την ανασυγκρότηση αυτών των χωρών. Το άνοιγμα μας αυτό βοηθάει και τη γενικότερη στρατηγική μας θέση στην περιοχή των Βαλκανίων. Πρέπει να επιδιώξουμε να συμμετάσχουμε μέσα απ' αυτό το πρόγραμμα σαν μέλος της Κοινότητας, στην οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των χωρών της Βαλκανικής.

Στα πλαίσια αυτού του προγράμματος αλλά και της Εθνικής μας πολιτικής είναι απαραίτητη η αποστολή επιστημονικών ομάδων στις χώρες αυτές για την εκπαίδευση σε διαφόρους τομείς αυτών που ενδιαφέρονται.

Πρόσκληση επιστημόνων των χωρών της Βαλκανικής στη χώρα μας για συμμετοχή τους σε συνέδρια και σεμινάρια που οργανώνονται στη χώρα μας.

Προτάσεις συνεργασίας με επιχειρηματίες των χωρών αυτών και άνοιγμα των ελληνικών τραπεζών στην αγορά αυτών των χωρών.

Με τις Βαλκανικές χώρες είμαστε καταδικασμένοι να ζούμε μαζί, γι' αυτό χρειάζεται φανατική κοπή στη διεθνή νομιμότητα και τις διεθνείς συνθήκες και κάθε είδους βοήθεια στις χώρες αυτές για να διατηρήσουμε την ενότητα τους και να αποφευχθεί η κρίση που αντιμετωπίζουν σήμερα. Το μέλλον προσφέρει δελεαστικές προκλήσεις, αν ξεπεραστεί ή κρίση, για νέου είδους σχέσεις με αυτές τις χώρες.

Σ' ότι αφορά τις Αραβικές χώρες και της χώρες της Ν.Α. Μεσογείου δεν πρέπει η χώρα μας να μείνει θεατής των εξελίξεων και ουραγός στις προσπάθειες που γίνονται για μόνιμη ειρήνη και ανασυγκρότηση. Πρέπει να εκμεταλλευτεί τις παραδοσιακές καλές σχέσεις μας με τον Αραβικό κόσμο και να αναλάβει πρωτοβουλίες στο πολιτικό επίπεδο προς την κατεύθυνση της κοινότητας. Είναι αλήθεια ότι οι οικονομικές μας σχέσεις έχουν δοκιμαστεί σκληρά στο παρελθόν, γι' αυτό χρειάζεται μεγαλύτερη σοβαρότητα και για κανένα λόγο υπερεκτίμηση των δυνατοτήτων μας.

Οι Αραβικές χώρες παίζουν σοβαρότερο ρόλο στην παγκόσμια οικονομία, όχι μόνο σαν πετρελαιοπαραγωγικές χώρες, αλλά και σαν καταθέτες και επενδυτές. Πολλά μπορούν να κριθούν αν ανεβάσουμε την αξιοπιστία μας σ' αυτόν τον κόσμο και προσελκύσουμε κεφάλαια, που τώρα καταθέτουν σ' άλλες χώρες. - Μια τέτοια εξέλιξη φυσικά απαιτεί συνολικά και προσεκτικά επεξεργασμένη στρατηγική και όχι συγκυριακές πολιτικές και αποσπασματικές πρωτοβουλίες.

Αφού τελευταία την εσωτερική αγορά, στην οποία οι διεθνείς εξελίξεις δημιουργούν πολλά και σοβαρά προβλήματα.

Η ενσωμάτωση της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή αγορά αποδυναμώνει τα ελληνικά προϊόντα από την δασμολογική προστασία αφ' ενός και η αποδοχή των προτιμησιακών συμβάσεων με τρίτες χώρες την αναγκάζει να εισάγει προϊόντα, που αφθονούν στην ελληνική αγορά αφ' ετέρου.

Το προνομιακό περιβάλλον της ελληνικής αγοράς παύει να υπάρχει για τις ελληνικές επιχειρήσεις και γίνεται πεδίο καθαρού και ακραίου ανταγωνισμού.

Εξ άλλου παρατηρείται μια διαρκώς αυξανόμενη διείσδυση του μεγάλου ευρωπαϊκού κεφαλαίου κυρίως με την εξαγορά των πιο δυναμικών επιχειρήσεων της χώρας, καθώς και επιχειρήσεων που διαθέτουν δίκτυα διανομής στην ελληνική αγορά.

Η πορεία αυτή πρέπει να σταματήσει, γιατί συνδυαζόμενη με τις διαρθρωτικές αδυναμίες των ελληνικών επιχειρήσεων, που επηρεάζουν αρνητικά την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητά τους θα αφελιηνίσει την οικονομία μας, και θα αφανήσει πολλές επιχειρήσεις, κυρίως μεσαίες και μεγάλες.

Είναι ανάγκη λοιπόν να γίνει μια ρεαλιστική ιεράρχηση των επιδιώξεών μας, με την ευρύτερη δυνατή συναίνεση στην επιλογή των στόχων και των μέσων στα πλαίσια μιας διαδικασίας δημοκρατικού προγραμματισμού, ένα κοινωνικό συμβόλαιο.

Το περιεχόμενο αυτού του κοινωνικού συμβολαίου και οι επεξεργασμένες προτεραιότητες στο επίπεδο της κοινότητας και τον ευρύτερο κόσμο πρέπει να αποτελέσουν τα στοιχεία της εθνικής μας στρατηγικής.

Δεν πρέπει η χώρα να ησυχάζει ούτε στιγμή και κυρίως να αρκεστούμε στην επιτυχία των ΜΟΠ ή των ΣΠΑ πρέπει να προωθήσουμε νέα προγράμματα, ενταγμένα στην εθνική μας στρατηγική. Να συντονίσουμε τις προσπάθειες μας στα κοινοτικά όργανα, για να αυξήσουμε την απορροφητικότητα και την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων.

Ένα στοιχείο που θεωρώ πολύ σημαντικό, σ' αυτόν τον σκληρό ανταγωνισμό που θα υποστούν οι ελληνικές επιχειρήσεις, είναι να διατηρήσουμε ελληνικά τα υπάρχοντα δίκτυα διανομής στη χώρα μας και να αναζητήσουμε δίκτυα διανομής στις χώρες της κοινότητας, μόνοι μας όπου κρίνεται απαραίτητο, ή με συνεργασίες και άλλων ενδιαφερομένων.

Αυτό που προβάλλει σαν αδήφωτη πραγματικότητα πλέον είναι ότι η ελληνική μικρή και μεσαία επιχείρηση πρέπει να απαλλαγεί από τη θαλπωρή της προστασίας από το κράτος, τον περιορισμένο ορίζοντα και των εσωστρέφειας της και να επιδιώξει άλλες μορφές οργάνωσης, που να έχουν να κάνουν και με το υπάρχον θεσμικό καθεστώς αλλά και με το μέγεθος και τη δομή τους, αλλιώς δεν κερδίζεται αυτός ο αγώνας που τον επιβάλλουν εξωγενείς κυρίως παράγοντες.

Οι Ελληνικές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις θα περάσουν σίγουρα...
μία περίοδο δοκιμασίας και κρίσης και πολλά θα κριθούν από την
ικανότητα προσαρμογής τους στις απαιτήσεις των καιρών, και κύρια
στην απορόφηση της σύγχρονης τεχνολογίας, που προσφέρει νέες δυνα-
τότητες τόσο στην παραγωγή όσο και στον Τομέα διαχείρισης και διοίκησης.

Σήμερα η νέα Τεχνολογία αλλάζει τα δεδομένα και τις κρατούσες αντιλήψεις.
Η αποδοτικότητα των μηχανημάτων δεν συναρτάται πλέον με την ποσό-
τητα που παραγουν, καθώς τα μηχανήματα γίνονται ευέλικτα και ευπρο-
σάρμοστα σε μεγάλη παικιλία χρήσεων. Έτσι για πρώτη η μικρή επιχει-
ρηση μπορεί να παράγει με ίσους όρους σε σχέση με τη μεγάλη. Μπορούμε
να πούμε ότι για πρώτη φορά υπάρχει διαθέσιμη μία Τεχνολογική φιλι-
κή και προσιτή στις μικρές επιχειρήσεις.

Ο Τύπος Μεγάλη- Σύγχρονη- Δυναμική αλλάζει . Πρέπει να αλλάξει και η
αντίληψη ότι οι ΜΜΕ αποτελούν εμπόδιο στην πρόοδο, διάχυτη στις Μαρ-
ξιστικές αναλύσεις.

Βρισκόμαστε πλέον σε μία άλλη κατάσταση πραγμάτων.